

Ю. В. Журавель, кандидат економічних наук,
докторант Національного університету
"Львівська політехніка", викладач Львівського фахового
коледжу харчової і переробної промисловості

ІНСТРУМЕНТАРІЙ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ УКРАЇНИ

У сучасному світі освіта є основою соціально-економічного розвитку країни, і її якість безпосередньо впливає на конкурентоспроможність національної економіки. Державне регулювання конкурентоспроможності закладів освіти України потребує комплексного підходу, включаючи вдосконалення фінансових, нормативних та організаційних інструментів. У статті досліджено інструментарій державного регулювання конкурентоспроможності закладів освіти України в умовах глобалізації та зростаючої конкуренції на ринку освітніх послуг. Розглянуто ключові аспекти державної політики, спрямованої на підвищення якості освітніх послуг, розвиток інноваційних програм та забезпечення відповідності освітніх стандартів потребам сучасного ринку праці. Особливу увагу приділено таким інструментам регулювання, як стандартизація освіти, фінансування інноваційних проєктів, реформування процесів ліцензування та акредитації, а також розвитку міжнародної співпраці. Представлено відомості про переваги і обмеження використання кожного інструмента, а також приклади їх успішного впровадження в освітній сфері України, що є надзвичайно важливим для забезпечення сталого розвитку освітньої системи, підвищення її якості та відповідності сучасним вимогам. Обґрунтовано, що держава відіграє ключову роль у створенні умов для розвитку закладів освіти, проте існуючі інструменти регулювання потребують модернізації, зокрема через адаптацію до змін на ринку праці, впровадження інновацій та забезпечення гнучкості освітніх програм. Висвітлено актуальні проблеми державного регулювання, а також наведено практичні рекомендації щодо його вдосконалення для підвищення конкурентоспроможності закладів освіти на національному та міжнародному рівнях. Рекомендації можуть стати основою для формування ефективної політики в сфері освіти, що відповідатиме потребам суспільства та економіки. Результати дослідження можуть бути корисними для органів державної влади, керівників освітніх закладів та інших учасників освітнього процесу при розробленні стратегічних рішень, спрямованих на зміцнення конкурентоспроможності національної системи освіти на міжнародному рівні.

Ключові слова: заклад освіти, конкурентоспроможність, освітня сфера, освітня програма, освітня послуга, ліцензування, акредитація, інноваційні проєкти.

Yu. V. Zhuravel. State regulation toolkit of educational institutions competitiveness in Ukraine

In the modern world, education is the basis of the socio-economic development of the country, and its quality directly affects the competitiveness of the national economy. State regulation of the educational institutions competitiveness in Ukraine requires a comprehensive approach, including the improvement of financial, regulatory and organizational instruments. The article examines the state regulation toolkit of the educational institutions competitiveness in Ukraine in the conditions of globalization and growing competition in the educational services market. Key aspects of state policy aimed at improving the quality of educational services, developing innovative programs, and ensuring compliance of educational standards with the needs of the modern labor market are considered. Special attention is paid to such regulatory tools as standardization of education, financing of innovative projects, reform of licensing and accreditation processes, as well as development of international cooperation. Information on the advantages and limitations of the use of each tool is presented, as well as examples of their successful implementation in the educational sphere of Ukraine, which is extremely important for ensuring the sustainable development of the educational system, improving its quality and meeting modern requirements. It is substantiated that the state plays a key role in creating conditions for the development of educational institutions, but the existing regulatory tools need to be modernized, in particular through adaptation to changes in the labor market, the introduction of innovations and ensuring the flexibility of educational programs. Current problems of state regulation are highlighted, as well as practical recommendations for its improvement to increase the competitiveness of educational institutions at the national and international levels are given. The recommendations can become the basis for the formation of an effective policy in the field of education that will meet the needs of society and the economy. The results of the study can be useful for state authorities, heads of educational institutions and other participants in the educational process when developing strategic decisions aimed at strengthening the competitiveness of the national education system at the international level.

Key words: educational institution, competitiveness, educational sphere, educational program, educational service, licensing, accreditation, innovative projects.

Постановка проблеми. У сучасному світі освіта стає ключовим чинником економічного та інноваційного розвитку, суспільного добробуту, а конкурентоспроможність закладів освіти визначає можливості країни щодо підготовки висококваліфікованих фахівців, які можуть ефективно працювати в умовах динамічного розвитку

ринку праці. Україна потребує адаптації системи освіти до європейських стандартів, впровадження інноваційних методів навчання та оптимізації процесів управління закладами освіти. Державне регулювання є важливим інструментом для забезпечення високих стандартів якості, зростання інвестицій у сферу освіти та підтримки інновацій. Водночас, існує низка викликів, таких як недостатнє фінансування, бюрократичні бар'єри та неузгодженість освітніх програм з потребами ринку праці. Це зумовлює необхідність комплексного аналізу існуючих механізмів державного регулювання, їхньої ефективності та потенційних напрямів удосконалення.

Дослідження інструментарію державного регулювання конкурентоспроможності закладів освіти України є актуальним через постійні реформи в освітній сфері, включаючи впровадження Нової української школи, інтеграцію до європейського освітнього простору, а також зростання міжнародної конкуренції за студентів та викладачів. Вивчення цього питання допоможе розробити рекомендації щодо вдосконалення політики державного регулювання, спрямованої на підвищення конкурентоспроможності українських закладів освіти на національному та міжнародному рівнях, особливо в умовах ведення російсько-української війни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останні дослідження і публікації в сфері державного регулювання конкурентоспроможності закладів освіти України акцентують увагу на декількох ключових аспектах, що відображають сучасні виклики та тренди у цій галузі, зокрема, значна частина публікацій вказує на проблеми, пов'язані з недостатнім фінансуванням освіти (Т. Козарь [1], Л. Рибіна [2]), бюрократичними бар'єрами (В. Петренко [3]) та відсутністю узгоджених стратегій між державними органами і закладами освіти (Н. Клименко [4]). Інші дослідники зазначають, що для підвищення конкурентоспроможності необхідно вирішити питання забезпечення розвитку інноваційної та науково-дослідної діяльності в освіті (К. Гораш, А. Боднар [5], М. Петченко, М. Бугаєва[6]).

Аналізуючи досвід інших країн, вчені пропонують адаптувати кращі практики міжнародного регулювання освіти до українських реалій (П. Алієва [7], І. Бурдюк [8], А. Клімова, Л. Бадинський [9], Г. Хаїдура [10]). Це включає в себе підходи до забезпечення якості освіти, системи ліцензування та акредитації, розвитку міжнародних освітніх програм. Останні наукові публікації активно досліджують вплив технологій на освіту, зокрема, цифровізацію освітнього процесу (Ю. Горбань, О. Олійник, Н. Кобижча [11]) та впровадження нових технологій навчання (П. Сікорський, І. Колодій [12]). Дослідження показують, що інтеграція ІТ-рішень у навчальний процес може суттєво підвищити ефективність освіти та її конкурентоспроможність. Зростаюча увага приділяється соціальним чинникам, які впливають на конкурентоспроможність закладів освіти, таким як доступність освіти, соціальна відповідальність навчальних закладів та їхня роль у розвитку громади (В. Подорваний [13], В. Пурнак, Ю. Пронюк [14]).

Таким чином, наукові дослідження і публікації свідчать про комплексний підхід до аналізу конкурентоспроможності закладів освіти в Україні, враховуючи різноманітні аспекти – економічні, соціальні, технологічні та міжнародні. Це підкреслює необхідність інтеграції різних стратегій і політик для забезпечення сталого розвитку освіти в країні, що потребує подальшого дослідження, систематизації та розроблення рекомендацій щодо вдосконалення інструментарію державного регулювання конкурентоспроможності закладів освіти України в умовах глобалізації та зростаючої конкуренції на ринку освітніх послуг.

Метою статті є характеристика та формування рекомендацій щодо вдосконалення інструментарію державного регулювання конкурентоспроможності закладів освіти України, з метою підвищення їхньої ефективності, якості освітніх послуг та відповідності потребам ринку праці в умовах глобалізації та інноваційного розвитку.

Виклад основного матеріалу. Державне регулювання діяльності закладів освіти в Україні є необхідним з кількох причин. По-перше, воно забезпечує відповідність освітніх стандартів сучасним вимогам ринку праці та соціальним потребам, що сприяє підготовці кваліфікованих спеціалістів. По-друге, регулювання гарантує якість освіти через встановлення чітких норм, правил та процедур акредитації навчальних закладів, що підвищує довіру до освітньої системи. По-третє, державне регулювання дозволяє забезпечити рівний доступ до освіти для всіх громадян, незалежно від їхнього соціального статусу чи місця проживання. Це важливо для забезпечення соціальної справедливості та розвитку людського капіталу. Крім того, регулювання сприяє інтеграції України в міжнародний освітній простір, дозволяючи навчальним закладам адаптуватися до глобальних тенденцій та обмінюватися досвідом з іншими країнами.

Державне регулювання також допомагає залучити інвестиції в освітню сферу, оскільки чіткі правила і норми роблять систему більш прозорою та передбачуваною для інвесторів. В умовах постійних змін в економіці та технологіях важливо, щоб освітні заклади мали можливість оперативно адаптувати свої програми та методи навчання, що теж є результатом ефективного регулювання.

Систематизуючи наукові дослідження, навчально-методичні розробки та рекомендації, представимо опис основних інструментів державного регулювання конкурентоспроможності закладів освіти України (табл. 1). Ці інструменти допомагають українським закладам освіти залишатися конкурентоспроможними на внутрішньому та міжнародному ринках, а також забезпечують підвищення якості освіти та відповідність сучасним вимогам.

Таблиця 1

Характеристика інструментів державного регулювання конкурентоспроможності закладів освіти України

Інструменти	Характеристика	Мета
Державні стандарти освіти	Встановлення вимог до змісту та якості освітніх програм	Забезпечення мінімальних стандартів якості освіти
Ліцензування та акредитація	Перевірка відповідності освітніх закладів встановленим стандартам	Гарантування якості надання освітніх послуг
Моніторинг і контроль якості освіти	Регулярний аналіз якості надання освітніх послуг з боку держави	Виявлення та усунення недоліків у роботі закладів освіти
Фінансування через державне замовлення	Надання державних грантів на підготовку фахівців в пріоритетних галузях	Стимулювання розвитку пріоритетних напрямів освіти
Державні стипендії та гранти	Підтримка талановитих студентів та науковців через фінансові стимули	Заохочення найкращих студентів і фахівців до навчання та досліджень
Податкові пільги для освітніх закладів	Надання податкових преференцій для освітніх установ	Зниження фінансового навантаження на освітні установи
Програми підтримки інновацій в освіті	Фінансування та підтримка інноваційних освітніх проєктів	Підвищення конкурентоспроможності закладів через інновації
Розробка національних стратегій розвитку освіти	Формування стратегічних планів розвитку освіти на рівні держави	Визначення довгострокових цілей і напрямів розвитку освіти
Інформаційна підтримка і промоція	Промоція державою національної освіти та закладів через інформаційні кампанії	Підвищення іміджу українських закладів освіти на національному та міжнародному рівнях
Міжнародна співпраця	Підтримка участі закладів у міжнародних освітніх та наукових проєктах	Розширення можливостей для обміну досвідом та знаннями

Джерело: сформовано автором на основі [1, 3, 4, 7, 9]

Переваги та недоліки використання інструментів державного регулювання конкурентоспроможності закладів освіти України представлено у таблиці 2.

Таблиця 2

Переваги та недоліки використання інструментів державного регулювання конкурентоспроможності закладів освіти України

Інструменти	Переваги використання	Недоліки використання	Успішні кейси використання
Державні стандарти освіти	Забезпечення єдиного рівня якості освіти, що сприяє мобільності випускників	Обмеження гнучкості освітніх програм, можливе відставання від ринкових вимог	Впровадження стандартів НУШ (Нова українська школа)
Ліцензування та акредитація	Підвищення якості освітніх послуг, захист студентів від низькоякісних програм	Процес акредитації може бути тривалим і бюрократичним	Акредитація міжнародних програм у Національному університеті «Львівська політехніка»
Моніторинг і контроль якості освіти	Постійне вдосконалення процесів навчання та забезпечення високих стандартів освіти	Надмірний контроль може обмежувати свободу закладів у розробленні власних програм	Рейтинг закладів вищої освіти України за показниками якості освіти (рейтинг QS, Топ-200 Україна)
Фінансування через державне замовлення	Стимулювання підготовки фахівців у пріоритетних галузях економіки	Можлива невідповідність потреб ринку праці державним замовленням	Державне фінансування спеціальностей, пов'язаних з енергетикою та екологічними технологіями у Національному університеті «Львівська політехніка»
Державні стипендії та гранти	Підтримка талановитих студентів, стимулювання академічної мобільності	Обмежена кількість стипендій, що не покриває всі потреби	Стипендії Президента України та Кабінету Міністрів України для обдарованих студентів
Податкові пільги для освітніх закладів	Зниження фінансового навантаження, що сприяє розвитку інфраструктури закладів освіти	Не всі освітні заклади можуть скористатися пільгами через складні умови	Надання податкових пільг для приватних шкіл та університетів
Програми підтримки інновацій в освіті	Мотивування закладів впроваджувати нові технології та методики навчання	Невеликі бюджети на інновації, що обмежують їх масштаб	Впровадження STEM-лабораторій в школах у рамках державних програм

Розробка національних стратегій розвитку освіти	Визначення довгострокових пріоритетів та цілей, що допомагає у стратегічному плануванні	Стратегії можуть не враховувати швидкі зміни в економіці та інноваційних технологіях	Національна стратегія розвитку вищої освіти до 2030 року
Інформаційна підтримка і промоція	Популяризація національних освітніх установ як всередині країни, так і за кордоном	Обмежений бюджет на інформаційні кампанії, що не дозволяє охопити широку аудиторію	Реклама українських університетів у межах міжнародних освітніх виставок, проведення «Днів відкритих дверей»
Міжнародна співпраця	Підвищення рівня конкурентоспроможності через обмін досвідом та участь у міжнародних програмах	Високі витрати на участь у міжнародних програмах, необхідність відповідних знань мов	Участь українських університетів у міжнародній програмі Erasmus+

Джерело: сформовано автором на основі [1, 2, 4, 6, 8, 14]

Дані таблиці 2 надають інформацію про переваги і обмеження використання кожного інструмента, а також приклади їх успішного впровадження в освітній сфері України.

Рекомендації щодо удосконалення державного регулювання конкурентоспроможності закладів освіти України представимо у таблиці 3.

Таблиця 3

Рекомендації щодо удосконалення державного регулювання конкурентоспроможності закладів освіти України

Інструменти	Рекомендації	Прогнозовані наслідки впровадження рекомендацій	Приклади
Державні стандарти освіти	Розробити гнучкі стандарти, що регулярно оновлюються відповідно до потреб ринку праці та новітніх освітніх тенденцій	Відповідність освітніх програм ринку праці, сприяння мобільності випускників	Інтеграція цифрових компетенцій у державні стандарти освіти
Ліцензування та акредитація	Спростити процеси, скоротити бюрократію, впровадити електронне ліцензування та акредитацію	Прискорення процесів, зниження адміністративного навантаження, підвищення ефективності	Впровадження онлайн-платформи для ліцензування та акредитації закладів освіти
Моніторинг і контроль якості освіти	Впровадити прозору систему оцінки якості освіти, з акцентом на інновації та працевлаштування випускників	Підвищення мотивації закладів, забезпечення прозорості для громадськості та абітурієнтів	Створення національного порталу для публікації рейтингів та оцінок закладів на основі показників якості освіти
Фінансування через державне замовлення	Динамічно коригувати державне замовлення відповідно до потреб ринку праці та економічної ситуації	Підвищення актуальності підготовки фахівців, відповідність попиту на ринку праці	Щорічний перегляд потреб ринку праці та коригування державного замовлення
Державні стипендії та гранти	Розширити доступ до стипендій і грантів, особливо для малозабезпечених студентів і пріоритетних галузей	Підтримка талановитих студентів, зниження соціальної нерівності	Збільшення кількості стипендій для студентів інженерних та IT-спеціальностей
Програми підтримки інновацій в освіті	Збільшити фінансування освітніх інновацій, створити фонди для нових освітніх технологій та методик	Заклади зможуть інвестувати в інновації, підвищення конкурентоспроможності	Підтримка проєктів з впровадження нових технологій (штучний інтелект, онлайн-навчання)
Інформаційна підтримка і промоція	Запустити систематичні інформаційні кампанії для просування українських закладів освіти всередині країни та за кордоном	Підвищення обізнаності серед потенційних студентів, залучення іноземних студентів	Організація освітніх форумів та виставок, активна реклама закладів у соціальних мережах
Міжнародна співпраця	Активніше просувати українські заклади на міжнародному рівні, спростити обміни студентами та інтеграцію в європростір	Підвищення конкурентоспроможності через міжнародний обмін досвідом, покращення якості освіти	Розширення участі у програмі Erasmus+, співпраця з провідними університетами світу

Джерело: сформовано автором на основі [1, 3, 4, 6, 8, 9, 11, 14]

Інформація згрупована у таблиці 3 надає розуміння напрямів вдосконалення державного регулювання, його потенційні переваги та конкретні приклади реалізації.

Висновки з цього дослідження та перспективні напрями подальших наукових розвідок. Дослідження інструментарію державного регулювання конкурентоспроможності закладів освіти України показало, що підвищення якості та конкурентоспроможності національної системи освіти є критично важливим для адаптації до глобальних викликів та розвитку сучасної економіки. Держава відіграє ключову роль у створенні умов для розвитку закладів освіти. Проте існуючі інструменти регулювання потребують модернізації, зокрема через адаптацію до змін на ринку праці, впровадження інновацій та забезпечення гнучкості освітніх програм.

Проведення державних освітніх реформ, таких як оптимізація процесу ліцензування та акредитації, а також розвитку системи стипендій і грантів, є важливими кроками для підвищення конкурентоспроможності українських закладів освіти. Збільшення доступу до фінансування для малозабезпечених студентів та стимулювання інноваційних проєктів сприятиме залученню талановитих абітурієнтів та створенню нових можливостей для розвитку закладів освіти.

Міжнародна співпраця та просування української освіти на глобальному рівні є одним із важливих елементів державного регулювання. Участь у міжнародних освітніх програмах, таких як Erasmus+, допоможе підвищити рівень інтеграції української системи освіти у європейський простір та залучити міжнародних студентів і викладачів.

Окрім того, ефективне використання інформаційних кампаній для просування закладів освіти, створення прозорої системи оцінювання якості та формування національних рейтингів дозволить покращити прозорість освітніх процесів, залучити більше абітурієнтів та стимулювати заклади до постійного вдосконалення.

Результати дослідження можуть бути використані для вдосконалення державної політики в сфері регулювання конкурентоспроможності закладів освіти України. Результати дослідження можуть бути корисними для органів державної влади, керівників освітніх закладів та інших учасників освітнього процесу при розробленні стратегічних рішень, спрямованих на зміцнення конкурентоспроможності національної системи освіти на міжнародному рівні.

Список використаних джерел:

1. Козарь Т. П. Особливості державного регулювання порядку фінансування закладів освіти на місцевому рівні. *Право та державне управління*. 2017. № 3. С. 250–256.
2. Рибіна Л. О. Удосконалення методів фінансування закладів освіти з місцевого бюджету. *Приазовський економічний вісник*. 2021. Вип. 2. С. 175–180.
3. Петренко В. А. Правові засади державного регулювання діяльності закладів освіти. *Економіка та держава*. 2019. № 8. С. 51–57.
4. Клименко Н. Г. Особливості державного регулювання освітньої діяльності закладів вищої освіти України в умовах воєнного стану. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2022. № 8. URL: <https://nauka.com.ua/index.php/dy/article/view/403>.
5. Гораш К. В., Боднар А. М. Особливості створення інноваційного середовища закладу вищої освіти. *Професійно-прикладні дидактики*. 2023. Вип. 1. С. 29–34.
6. Петченко М. В., Бугаєва М. В. Законодавче забезпечення державного регулювання інноваційно-проектної діяльності освітніх закладів в Україні в контексті економічного розвитку та конкурентоспроможності. *Управління економікою: теорія та практика*. 2023. С. 88–104.
7. Алієва П. І. Організаційно-правовий механізм державного регулювання міжнародного співробітництва закладів вищої освіти. *Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія : Державне управління*. 2018. Вип. 2. С. 239–245.
8. Будько І. Р. Іноземний досвід державного регулювання інноваційної діяльності закладів вищої освіти. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2018. Вип. 5. С. 37–40.
9. Клімова А. В., Бадинський Л. О. Ліцензування як інструмент державного регулювання підготовки іноземців у закладах вищої освіти України. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки*. 2017. Вип. 3. С. 38–46.
10. Хаїдура І. М. Перспективи використання азійського досвіду державного регулювання дослідницької діяльності закладів вищої освіти в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2017. Вип. 12(2). С. 139–144.
11. Горбань Ю., Олійник О., Кобижча О. Цифровізація освітнього процесу в контексті реалій інформаційного суспільства. *Цифрова платформа: інформаційні технології в соціокультурній сфері*. 2024. Т. 7, № 1. С. 24–37.
12. Сікорський П. І., Колодій І. С. Формування нових технологій навчання у закладах вищої освіти. *Вища освіта України*. 2019. № 2. С. 68–76.
13. Подорваний В. К. Адаптація системи державного регулювання соціального розвитку закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання до сьогодення. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 11. С. 124–126.

14. Пурнак В. П., Пронюк Ю. Н. Інноваційні підходи в державному регулюванні сфери соціалізації студентської молоді: трансформація у виховній діяльності закладів освіти в Україні. *Держава та регіони. Серія : Державне управління*. 2020. № 2. С. 8–13.

References:

1. Kozar T. P. (2017) Osoblyvosti derzhavnoho rehulivannia poriadku finansuvannia zakladiv osvity na mistsevomu rivni [Peculiarities of the state regulation of the financing of educational institutions at the local level]. *Pravo ta derzhavne upravlinnia*, 3, S. 250–256 [in Ukrainian].
2. Rybina L. O. (2021) Udoskonalennia metodiv finansuvannia zakladiv osvity z mistsevoho biudzhetu [Improvement of financing methods of educational institutions from the local budget]. *Pryazovskiy ekonomichnyi visnyk*, 2, S. 175–180 [in Ukrainian].
3. Petrenko V. A. (2019) Pravovi zasady derzhavnoho rehulivannia diialnosti zakladiv osvity [Legal foundations of state regulation of educational institutions]. *Ekonomika ta derzhava*, 8, S. 51–57 [in Ukrainian].
4. Klymenko N. H. (2022) Osoblyvosti derzhavnoho rehulivannia osvitnoi diialnosti zakladiv vyshchoi osvity Ukrainy v umovakh voiennoho stanu [Peculiarities of state regulation of educational activities of higher education institutions of Ukraine under martial law]. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*. Available at <https://nayka.com.ua/index.php/dy/article/view/403> [in Ukrainian].
5. Horash K. V., Bodnar A. M. (2023) Osoblyvosti stvorennia innovatsiinoho seredovysheha zakladu vyshchoi osvity [Peculiarities of creating an innovative environment of a higher education institution]. *Profesiino-prykladni dydaktyky*, 1, S. 29–34 [in Ukrainian].
6. Petchenko M. V., Buhaiava M. V. (2023) Zakonodavche zabezpechennia derzhavnoho rehulivannia innovatsiino-proiektnoi diialnosti osvitnikh zakladiv v Ukraini v konteksti ekonomichnoho rozvytku ta konkurentospromozhnosti [Legislative provision of state regulation of innovative project activities of educational institutions in Ukraine in the context of economic development and competitiveness]. *Upravlinnia ekonomikoii: teoriia ta praktyka*, S. 88–104 [in Ukrainian].
7. Aliieva P. I. (2018) Orhanizatsiino-pravovyi mekhanizm derzhavnoho rehulivannia mizhnarodnoho spivrobotnytstva zakladiv vyshchoi osvity [Organizational and legal mechanism of state regulation of international cooperation of higher education institutions]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu tsyvilnoho zakhystu Ukrainy. Serii : Derzhavne upravlinnia*, 2, S. 239–245 [in Ukrainian].
8. Budko I. R. (2018) Inozemnyi dosvid derzhavnoho rehulivannia innovatsiinoi diialnosti zakladiv vyshchoi osvity [Foreign experience of state regulation of innovative activities of higher education institutions]. *Publichne upravlinnia i administruvannia v Ukraini*, 5, S. 37–40 [in Ukrainian].
9. Klimova A. V., Badynskiy L. O. (2017) Litsenzuvannia yak instrument derzhavnoho rehulivannia pidgotovky inozemtsiv u zakladakh vyshchoi osvity Ukrainy. *Visnyk Natsionalnoho universytetu vodnoho hospodarstva ta pryrodokorystuvannia* [Licensing as a tool of state regulation of the training of foreigners in higher education institutions of Ukraine]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu vodnoho hospodarstva ta pryrodokorystuvannia. Ekonomichni nauky*, 3, S. 38–46 [in Ukrainian].
10. Khaidura G. M. (2017) Perspektyvy vykorystannia aziiskoho dosvidu derzhavnoho rehulivannia doslidnytskoi diialnosti zakladiv vyshchoi osvity v Ukraini. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu* [Prospects of using the Asian experience of state regulation of research activities of higher education institutions in Ukraine]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Serii: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo*, 12(2), S. 139–144 [in Ukrainian].
11. Horban Yu., Oliinyk O., Kobyzhcha O. (2024) Tsyfrovizatsiia osvitnoho protsesu v konteksti realii informatsiinoho suspilstva [Digitization of the educational process in the context of the realities of the information society]. *Tsyfrova platforma: informatsiini tekhnolohii v sotsiokulturnii sferi*, 7(1), S. 24–37 [in Ukrainian].
12. Sikorskyi P. I., Kolodii I. S. (2019) Formuvannia novykh tekhnolohii navchannia u zakladakh vyshchoi osvity [Formation of new learning technologies in institutions of higher education]. *Vyshcha osvita Ukrainy*, 2, S. 68–76 [in Ukrainian].
13. Podorvanyi V. K. (2018) Adaptatsiia systemy derzhavnoho rehulivannia sotsialnoho rozvytku zakladiv vyshchoi osvity zi spetsyfichnymy umovamy navchannia do sohodennia [Adaptation of the system of state regulation of social development of institutions of higher education with specific conditions of study to the present]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, 11, S. 124–126 [in Ukrainian].
14. Purnak V. P., Proniuk Yu. N. (2020) Innovatsiini pidkhody v derzhavnomu rehulivanni sfery sotsializatsii studentskoi molodi: transformatsiia u vykhovni diialnosti zakladiv osvity v Ukraini [Innovative approaches in state regulation of the sphere of socialization of student youth: transformation in educational activities of educational institutions in Ukraine]. *Derzhava ta rehiony. Serii: Derzhavne upravlinnia*, 2, S. 8–13 [in Ukrainian].